Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: Mi mindent esznek a pestiek

Forrás: Pesti napló

Bp. (Hely) | 1915 VIII. 1. (Idő) | (Köt. v. füz.) | (Oldal)

Osztályozás

Tárgy 381.631

Hely

Idő 1915

Személy

Helyszám

Mi mindent esznek a pestiek

A kulturát — öreg megállapitások szerint — a szappanfogyasztással mérik. Ez a megállapitás nem igazság nélkül való, bár közben egy olyan mérték is került, amelyre a tudósok soha sem gondoltak: a háboruskodás is egészen pontos mérőeszközöknek bizonyult. Akinek nagyobb a kultura: jobban és több sikerrel birja. Maradjunk azonban meg a szappannál, amely mind jobban rászolgál a maga külön becsével a fokmérő elő[illegible] szerepére. Napról-napra drágább lesz és — mint a szakkörökben mondják — legközelebbre ujabb ár emelés várható. A közönséges mosószappan a háboru előtt nagyban 72—80 korona volt métermázsánkint, s máig ez az ár 170—180 koronáva szökött fel, ami 130% áremelkedésnek felel meg.

A szappangyárosok joggal emlegetik, hogy zsiradékok ára összehasonlithatatlanul erősebb tempóban emelkedett, egyes zsiradékok pedig valósággal eltünték a piacról. Lehet itt beszélni az angol blokádról, a növényi zsirok hozzáférhetetlenségéről, az enyvanyagok drágaságáról és sok minden egyébről, de érdekesebb, sőt tréfaszerü hangzó érdekes oka a szappan drágaságának, az ebben a kifakadásban rejlik:

— Mit csináljunk, amikor *a közönség meg eszi előlünk a szappant!*

S ez a kuriózumként ható kiszólás a legkomolyabb valóság. Nem éppen magát a kész szappant eszi meg a közönség, hanem *elfogyasztja azokat az anyagokat, amelyeket eddig szappanfőzésre használtak.* Tessék csak nyomon követni az egész sorozatot. Mi minden kerül most, a nagy husdrágaság idején a gyomorba, amely eddig mél[illegible]tatlankodva utasitotta vissza az eféle tápszereket.

A *faggyut* eddig senki meg nem ette. Ma a vágók zsirhelyett adják el és eladnák, ha kétanny volna is belőle. S ne gondolja senki, hogy valami alacsony áron kél el. Ezelőtt 60—70 fillér volt kilója, most 3 korona.

A mészáros- és hentes-üzemeknél felgyülemlő *aprólék*, vagy münyelven *„Rothzeug“*: mindenféle hulladék, bélzsir, belsőrészek, vastag belek, szivgyökér most mind a közönség asztalára kerül. Valóságos harcok folynak ezekért az aránylag olcsóbb husnemükért, amelyeket a hentesek maguk is feldolgoznak a kolbászáruk keverésére és „olcsóbbá tételére“, amiben tudvalevőleg nagy szerep van a burgonya-lisztnek is. Hogy ez a kolbász féle azután nem valami izes, az természetes. Külön hibája, hogy roppant hamar megromlik, habár friss állapotban nem egészségtelen.

A hulladékot, amelyet ezelőtt méretlenül adtak el a hentesek és füszeresek a népies *absnicli* néven, ma ugyancsak szigoruan megmérik. Arról, hogy el ne fogyjon és a szappanba kerüljön, most persze szó sincsen.

Külön keresett cikké lett a *barnazsir*. Sonka és füstölthus főzsnél a viz szinén uszó piszkos, habos zsiradékból készül ez, amelyet ujra kisütnek és *vöröshagyma hozzákeveréssel* tesznek élvezhetőkké. A vöröshagyma elveszi a vizenyős zsiradék nem éppen kellemes szagát. Ennek a barnazsirnak ma 2 korona kilója. Azelőtt 40 fillérért sem lehetett zsiradéknak eladni, s 30—24 fillérért a szappanfőzőhöz került.

A *zsir-alja* sem kerül szappanba. az edény fenekén maradó „iszapot“ kétszer-háromszor is ujból kisütik, sőt végül kifőzik. A zsir lelkét is kipréselik belőle s csak azután adják el a szappanosnak. Sok öröme nem telhetik benne.

A növény-zsirok közül a legkeresettebb volt mindig s szinte nélkülözhetetlennek látszott a *pálmamagolaj*. Hol van ma pálmamagolaj? Elfogyasztják az utolsó cseppig, sőt már a háboru előtti rossz esztendőkben is elvonta a fogyasztás ezt a cikket a szappantól. *Kókuszolaj* még található, de annak is 96 koronáról 360 koronára emelkedett az ára a **háboru folyamán.**

Mint egyetlen reménység integet a skandináv államok *halolaja*. Ezt egy uj, ugynevezett *katalizátor* eljárás szerint fehér és kemény zsirrá lehet átalakitani s a szappangyártásra alkalmassá tenni. Csak azután nyomon ne kövesse az uj eljárást az uj szokás és a katalizált halolajat meg ne egyék a fogyasztók a szappanosok elől.

1915.